الذَّهَبُ بِالذَّهَبِ، وَالْفِضَّةُ بِالْفِضَّةِ، وَالْبُرُّ بِالْبُرِّ، وَالشَّعِيرُ بِالشَّعِيرِ، وَالتَّمْرُ بِالتَّمْرِ، وَالْمِلْحُ بِالْمِلْحِ، مِثْلًا بِمِثْلٍ، سَوَاءً بِسَوَاءٍ، يَدًا بِيَدٍ، فَإِذَا اخْتَلَفَتْ هَذِهِ الْأَصْنَافُ، فَبِيعُوا كَيْفَ شِئْتُمْ، إِذَا كَانَ يَدًا بِيَدٍ».

یعنی: «طلا در برابر طلا، و نقره در برابر نقره، و گندم در برابر گندم، و جو در برابر جو، و خرما در برابر خرما، و نمک در برابر نمک، باید همانند یکدیگر، برابر با یکدیگر و دست به دست باشد. پس هرگاه این انواع متفاوت بودند، هرگونه که خواستید بفروشید، به شرطی که دست به دست باشد

از عبادة بن صامت رضی الله عنه روایت است که گفت: رسول خدا صلی الله علیه و سلم فرمودند: «الذَّهَبُ بِالذَّهَبِ، وَالْفِضَّةُ بِالْفِضَّةِ، وَالْبُرُّ بِالْبُرِّ، وَالشَّعِيرُ بِالشَّعِيرِ، وَالتَّمْرُ بِالتَّمْرِ، وَالْمِلْحُ بِالْمِلْحِ، مِثْلًا بِمِثْلٍ، سَوَاءً بِسَوَاءٍ، يَدًا بِيَدٍ، فَإِذَا اخْتَلَفَتْ هَذِهِ الْأَصْنَافُ، فَبِيعُوا كَيْفَ شِئْتُمْ، إِذَا كَانَ يَدًا بِيَدٍ». یعنی: «طلا در برابر طلا، و نقره در برابر نقره، و گندم در برابر گندم، و جو در برابر جو، و خرما در برابر خرما، و نمک در برابر نمک، باید همانند یکدیگر، برابر با یکدیگر و دست به دست باشد. پس هرگاه این انواع متفاوت بودند، هرگونه که خواستید بفروشید، به شرطی که دست به دست باشد».

[صحیح است] [به روایت مسلم]

پیامبر صلی الله علیه و سلم روش معاملهٔ صحیح در شش کالای ربوی را بیان کردند و آنها عبارتند از: طلا، نقره، گندم، جو، خرما و نمک. پس هرگاه [معامله] از یک نوع باشد، مانند فروش طلا در برابر طلا و نقره در برابر نقره... دو شرط لازم است: اول: برابری در وزن، اگر کالا وزنی باشد مانند طلا و نقره، یا برابری در پیمانه، اگر کالا پیمانه‌ای باشد مانند گندم، جو، خرما و نمک. دوم: تحویل گرفتن قیمت توسط فروشنده و تحویل گرفتن کالا توسط خریدار، و این باید در مجلس عقد معامله صورت گیرد. پس هرگاه این انواع متفاوت بودند، مانند فروش طلا به نقره، و خرما به گندم، معامله با یک شرط جایز است و آن، تحویل گرفتن قیمت توسط فروشنده و تحویل گرفتن کالا توسط خریدار در مجلس عقد است، وگرنه معامله باطل است و فروشنده و خریدار هر دو در ربای حرام واقع شده‌اند.


لجنة الدعوة الإلكترونية
EDC
E-Da'wah Committee


النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY